1878. V. évfolyam. 24. szám. Debreczen, Hétfő február 4.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban *Kutasi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivatalóknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.
A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadói irodában.
Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába pincziutcza, Szabó Lajos ház, 1712. sz. alatt czimezendők.

Debreczen, február 4-én.

(+) Nehéz időket élünk! Rosz csillagok járnak!

Midőn Deák Ferencz és pártja 1867-ben dualisticus alapon a kiegyezést létrehozta, hazánk nemzetgazdászati és pénzügyeire nézve a másik birodalomféllel egy tiz évre érvényes szerződés köttetett.

Deák Ferencz következetesen megtagadta a jogföladást; e téreni szivósságát osztá az egész nemzet és e kitartást fényes eredmény koronázta, mert az európai viszonyok, a világesemények is kedveztek e kitartásnak; Magyarország visszakapta alkotmányát és a nemzet örömmel hódolt immár törvényes urának, a szent István koronáját homlokára illesztette az ország alkotmányra megesküdött királyának.

Azonban a közjogi alapnak csakhamar hatalmas ellenlábasai, a Deák-pártnak hatalmas ellenzéke támadt!

Midőn a Deák párt a közös ügyeket elfogadta, hazánk kereskedelme, ipara és a nemzetgazdászati összes tényezők még csirájukban szendereltek; közlekedési eszközeink, közigazgatásunk, igazságszolgáltatásunk kezdetlegesek, a leggyarlóbbak voltak.

Az alkotmányosság verőfénye a szendergő csirákat életre keltette; kereskedelmünk, iparunk pezsgésnek indult; vasuthálózatunk létrejött, nemzetgazdászati reformjaink mindenütt megfogantak, törvényhozásunk a legdicséretesebb munkásságot fejtette ki: szóval minden a legszebb dus eredményekre jogositott.

És a közjogi ellenzék bizván a nemzet erejében, a haza ezen hatalmas regeneratiójában látta legfőbb garantiáját annak, hogy politikája különösen a közös ügyeket illetőleg a 10 év multával diadalra fog juthatni.

Deák Ferencz maga sem volt ellensége a 10 évre kötött államszerződések alkalmas időpontban leendő kedvezőbb átalakitásának.

Elkövetkeztek azonban a haza fölvirágoztatását megakasztó, sőt fenyegető csapások!

E csapások részint európai természetűek voltak, részint a hazánkra sulyosodott sok mostoha termések és elemi károk következményei lőnek.

Keletkező nagy iparunk, kereskedelmünk mely még rá nem ért megizmosodni a nehéz idők következtében pangani kezdett; az országot pénzügyi romlás fenyegette, mihelyt a föld, melynek csecsemő iparunk és kereskedelmünk és mondjuk ki, egész állami létünk még anyatejét szitta — fölmondá a szolgálatot!

Ekkor a hazafias ellenzék, lemondván egyelőre a közjogi opponálásról — vállvetve a Deák-párttal hozzá fogott a honmentés nagy művéhez . . . s az örökké emlékezetes fusió létre jött!

Az idő ez alatt rohant föltartózhatlanul! A másik birodalomféllel 10 évre kötött kereskedelmi, vám és pénzügyi szerződésünk letelő félben volt és az utolsó év nagy iparunkat haldokolva, kereskedelmünket tőkefosztottan és nemzetgazdászati viszonyainkat zilálttabb állapotban mint 10 évvel ezelőtt találta!

Valljuk meg, hogy ugy pénzügyi, mint kereskedelmi és vámügyi tekintetben, hazánknak ma kevesebb az önjártányi ereje, mint kezdetben, rózsa felhős föltevések nélkül legkomolyabb államférfiaink is hinni merték volna!

És hol kell keresnünk e megdöbbentő jelenségek főrugóit, indokait!

Talán a független pártiak által annyiszor hánytorgatott, szerintök „átkos közösügyekben"?

Valóban a mai napság komolyan és higgadtan gondolkozó hazafi és annak tudója, hogy oly állam fölvirágzását, mely első sorban mégis csak földmivelő ország, mily tényezők mozdithatják elő vagy akadályozhatják meg — nem a „közös ügyekben", nem az eddigi közös vámterületben, nem az eddigi kereskedelmi szerződésekben: hanem az általános europai válságokban és a hazánkat lánczolatosan ért mostoha évek által előidézett sanyaru állapotokban fogja az okokat keresni és találni!

Szabad-e csábos delibábok után futni akkor, midőn a rideg való Damocles kardja fejünk felett függ? Szabad-e államgazdászatunk lékes hajóját a független vámterület, az önálló kereskedelmi és pénzügyi politika európaszerte vadul hullámzó tengerére bocsátani? Szabad-e nagy iparunk pangása idejében még kis iparunkat és nyers terményü kiviteli kereskedelmünket is a bizonytalan jövőnek, az eshető viszontagságoknak, Ausztria részéről leendő elnyomatásnak kitenni? Szabad-e Ausztriával szakitanunk és egyenetlenség által a birodalom tekintélyét a mostani válságos külpolitikai helyzet mellett megingatni?

Ha mi Ausztriával együttesen, mintegy hatalmas monarchia is csak nehezen vagyunk képesek Német-, Olasz- és Francziaországgal türhető kereskedelmi szerződéseket létrehozni, valjon magunkra hagyatkozva jobban fog-e az nekünk sikerülni?

Ausztria nincs épen kizárólag magyar nyers termékekre, magyar gabonára utalva; Ausztria orosz gabonával is elláthatja magát és igy csak vesztenénk. Mig a mi tőkeszegény iparunk az önálló vámterület mellett sem foghatná azon jövedelmeket pótolhatni, melyeket Ausztria tőlünk ez esetben megvonna és azon terheket egyensulyozni, melyeket ugyancsak Ausztria ránk róna.

Vagy talán a vámsorompó könnyebbé teendi iparunk helyzetét a világiparral szemben, mint lenne az közös vámterület mellett Ausztria iparával szemben?!

Sokan a pénzügyi vámtételekben botránkoznak meg; igaz ugyan, hogy ezekben a szó szoros értelmében recompensatiót nem kereshetünk, de elég recompensatió ránk nézve azon körülmény, mint a miniszterelnök is kifejezé, hogy a közös vámterület fönmarad; a mi pedig ránk nézve most — ugy szólván — életkérdés?

Mások meg azt kivánják, hogy a vámügyi és kereskedelmi szerződéseink Ausztriával prolongáltassanak egy-két évre.

A provisorium azonban mindig a bizonytalanságnak, — az állhatatlanságnak jellegét hordja magán! Ipar, kereskedelem pedig — tapasztalat szerint — csak jól elkészitett biztos pályákon képes gyümölcsözőleg mozogni.

Ha mi a Tisza-kormány által nagy küzdelmek árán létrehozott, bár nem absolut jó, de a jelen viszonyokhoz mérten okvetlen legelőnyösbnek tekinthető és Ausztriával a közös vámterület föntartását czélzó kereskedelmi és vámkiegyezést 10 évre megkötendőnek elfogadjuk, nem követünk el jogföladást, hanem áldozatot hozunk a hazafiságnak, mely nem türheti, hogy Magyarország a jelen veszélyes időpontban még legközvetlenebb vele érdekközösségben álló szomszédjával is kalandos mindent koczkáztató politikát üzzön!

Ezen nemes meggyőződéssel, elhatározottsággal keblében küzdött a jelenleg ház asztalán fekvő tvjavaslatok mellett hazánk legönzetlenebb, legderekabb férfia, az ország bölcsének hazaszeretetben, tudományban és higgadtságban méltó utóda, Tisza Kálmán miniszterelnök is!

Mint monumentalis, szakavatott országgyülési beszéde végén maga is kimonda, sértették, rágalmazták, fenyegették, szidalmazták őt e tvjavaslatokért, sőt szerzett kincsétől, a népszerüségtől is iparkodtak őt megfosztani, de ő azért meggyőződésétől és azon erős hittől, hogy e tvjavaslatokkal a hazát egy fenyegető nagy nemzetgazdászati krizistől mentendi meg — nem tántorult el; kötelességérzete meg van nyugtatva; mert hiszen kinek mind erre szüksége nem volt, mind végig és daczára a kiállott végtelen zaklatásoknak, önfeláldozólag megállt azon a helyen, hova őt a magyar király és magyar nemzet bizalma szólitá.

Maradjon is meg a legfőbb polczon minél tovább és füződjenek cserkoszorujába öröm virágok is, mert hiszen a ki forróbban tudja szeretni hazáját, mint saját énjét, mint mindazt, mi után egy férfi kebel sóvároghat és a kinek államférfiui bölcseségéről már számtalanszor meggyőződheténk, — az egyedül lehet hivatva arra, hogy hazánkat végre is boldogitsa!

E magas hivatást érezheté ez államférfiu lelkében már akkor is, midőn cabinetjével a „nemzet bölcsének" ravatalához lépve, utolsó isten hozzádot mondott az elköltözött nagy szellemének!

E jelenet mindenha emlékezetes marad!

A drága halott mellett sokáig, sokáig, mintegy önfeledten, mély gondolatokba volt merülve!

Nagy föladata teljesitéséhez, — mintegy erőt látszott meriteni a megdicsőült hosszas szemléletében!

Deák Ferencz végrendeletének — a haza üdve fölött őrködni — ő lett végrehajtója!

Nagy és nehéz feladat jutott neki és a jelenlegi honatyáknak osztályrészül!

Talán már Deák Ferencz sötét ravatalánál vonultak el lelki szemei előtt azon teljes önfeláldozást, ember fölötti erőt igénylő küzdelmek, melyeket nemcsak önző szomszédok, hanem itthon is lelkiismeretlenül terelt áramlatok ellen végig kellend harczolnia; — talán már akkor tette le a haza elnémult bölcsének földi maradványai mellett azon szikla szilárd erős fogadást, hogy a hon boldogitó munkájában oly következetes és kitartó leend, mint volt Deák Ferencz — és oly önzetlenül fogja szeretni a hazáját, mint szerette Deák Ferencz!

És e fogadást mind e perczig a józan ész teljes elismerésének kivánása mellett hiven meg is tartá!

Deák Ferencz nemtő szelleme mindenkor a hazával és vele lesz!

És a nemzet Tisza Kálmánt ugy fogja áldani — mint áldotta Deák Ferenczet!

— **Lónyay** és a szélsőbal. Az „Egyetértés" egyik legközelebbi száma Lónyay beszédéről szólva, többi közt ezeket mondja: „A kiegyezést támogató parlamenti férfiak között Lónyay Menyhért lett volna képes legtöbb sikerrel vezetni az ország pénzügyeit. Az ő pénzügyérsége alatt az állam finánczialis ügyeinek romlása, ily iszonyu mértéket nem öltheteti volna. Neki esze és erélye van, mire pedig egy magyar pénzügyminiszternek az osztrák raffinirozott emberekkel szemben, a rettenetesen összekuszált anyagi kérdések között, igen igen nagy szüksége van.

Igy beszél most az a lap, melynek szerkesztője Lónyait, majdnem a sikkasztáshoz hasonló dolgokkal vádolta.

— **Konstantinápoly** védelme az ottani franczia attaché véleménye szerint fölötte gyarló lábon áll. A török főváros egész védöve 35—40 kilometert tesz, 17 erődje van, melynek sikeres védelmére legalább 100 ezer ember és 400 ágyu szükséges, holott mikor az attaché megszemlélte az erődöket, csak 8000 katona 45 ágyuval volt bennök elhelyezve. A porta most csak Szulejman 18,000 és Achmed Ejub, Mehemed Ali és Sahir pasák 15,000 katonája fölött rendelkezik.

Tisza Kálmán beszéde

a képviselőház január 31-dikén tartott ülésén.

(Folyt. és vége.)

Apponyi Albert gr. Képv. ur, beismerem teljes őszinteséggel, igen szép és igen nagy hatásu beszédében (Halljuk!) kimondotta azt, és ebben tökéletesen egyetértek vele, hogy a tariffára nézve nagyon bajos theoretice határvonalat huzni, azonban szerinte mégis van egy mód, a melyen a határvonalat aproximative meglehet határozni, sőt mint később mondá, ezen esetben legalább meg van győződve, hogy ez helyes mód: hogy ott kezdődik azon tariffa ellentétes lenni és tulmenni a szabad forgalom igényei által megengedett határokon, hol annak alapján lehetetlenné válik a külfölddel kereskedelmi szerződéseket kötni. Hogy az előterjesztett tariffa a gyakorlat szerint nem bizonyult ilyennek, ezt részemről fejtegetni nem kivánom. Hogy nem oly magas egyetlenegy tételek sem, a minőnél magasabb tételeket tartalmazó autonom tariffákról a szerződési viszonyra átmentek máskor, az bizonyos! — De kérdem hová vezetne ezen elv felállitása, hogy azt, hogy egy államnak önálló, vagy általános vámtariffája elfogadható e és olyan-e, mely nem megy tul a szükséges határon, a szerint kell megitélni, hogy sikerül e azon alapon más államokkal szerződéseket kötni? Hogyha ezen elv elfogadtatik, ez megforditaná az államok helyzetét egymás irányában; — mert ha Németország a szerint itélné meg az ő általános tariffáját, hogy tud-e azon az alapon velünk szerződni, és ha nem tud, nem fogadná azt el a német törvényhozás, akkor mi határoznánk a fölött, hogy milyen legyen a német általános tariffa. Viszont ha a magyar és osztrák törvényhozás attól függesztené fel, hogy elfogadja-e az általános vámtariffát, hogy Németországgal tud-e szerződést kötni azon az alapon, vagy nem, akkor viszont, hogy nekünk mily tariffánk legyen, ezt nem mi határoznók el, hanem a német kormány, és esetleg a német törvényhozó testület. Ez nézetem szerint — az állami jogköröknek teljes összezavarása lenne.

A képviselő ur tárgyalván a tariffát s jelezvén saját politikai nézeteit, először elmondotta, hogy a textil vámoknál és másoknál Magyarország érdekei föláldoztattak az osztrák ipar érdekeinek, és rámutatott szerintem is igen ékes, igen tulzó szavakban Magyarország elszegényedésére és nyomorára és az ily eljárásból következhető veszélyekre; másfelől pedig midőn a kávé- és petroleumvámról szólt, azt mondotta, nem akarja hogy Ausztria szegényebb osztályai a magyar érdekek miatt sujtassanak ezen ujabb teherrel. Én, t. ház, tökéletesen elhiszem a képviselő urnak, a mit mondott, hogy az ő szándéka és törekvése — hisz hivatkozott politikai elődére is — nem lehet más, mint a monarchia két államának népei közt a benső, a jó, a szoros viszonyt fentartani és megerősiteni; de engedjen meg, ha ez a czél, oly módon lehet-e azt elérni, ha azért, hogy valamely tariffa el ne fogadtassék, egyfelől azt mondjuk Magyarország népének: „ne fogadd ezt el, a te érdekeidet a kormány feláldozza az osztrák érdekeknek," másfelől azon esetre, ha ez nem volna elég megbuktatni a törvényjavaslatot, mert szerződésről van a szó, melyet nem elég itt elfogadni, s szövetségesül hivjuk a monarchia másik államának népeinek kedélye felizgatását is, hogy ott legyen lehetetlen az elfogadás? (Mozgás a baloldalon és a szélső balfelől.) — Ezen eljárást azok részéről, — kik a dualisticus rendszert megbontani akarják, nagyon parlamentinek nem, de logikainak találom; ámde azok részéről, a kik akarják — és hiszem, hogy akarja a képviselő ur — hogy a monarchia két állama közt benső viszony legyen, hogy annak népei egymás iránt jó indulattal viseltessenek, én azt gondolom más ut volna követendő, s ez az ut nem lehet más, mint azt mondani őszintén, egyenesen egyfelől, hogy: igen, ezen tételekben te áldozatot hozasz a másik fél érdekében, de az egyezmény létrejöttének előnyei fölérik ezen áldozatot, a másiknak pedig, — hogy: „igen, itt te hozasz áldozatot, de reád nézve is" és itt emlékeztetem a képviselő urat saját szavaira, — hogy mennyire érdeke az ausztriai iparnak az, hogy a magyar piaczot megtarthassa — mondom, „rád nézve is érdemes, hogy ezen egyezményhez te is hozzájárulj."

Más uton, a népek érzelmeire való apellálással, nemcsak itt, de oda át is ellenséges indulatot, rosz viszonyt előidézni igen, — de nyugodt, békés együttmüködést biztositani teljes lehetetlen. (Élénk helyeslés a középen.)

Nehogy félreértsen a t. képviselő ur, kell, hogy még szóljak a recompenzátióról, különben minthogy épen ezen tételnél a két nemzet és nép érdekéről beszéltem, csakugyan azt hihetnék, hogy alapja volt Apponyi gr. beszéde különben legnyomatékosabb részének, melyben azt mondotta, hogy pénzügyi vám nem lehet recompensationalis objectum iparvámokért. Ebben a képviselő urnak tökéletesen igaza van, csakhogy senki a kormány tagjai közül soha nem állitotta, hogy a kávé- vagy petroleumvám recompenzátió lenne az iparvámokért; (Közbeszólás balfelől: De igen!) Tessék megmutatni, hol és mikor! Hanem mondatott igenis, hogy a pénzügyi vámok alá eső tárgyak egyrésze, — jelesen megnevezem a legfőbbet, a kávét — az által, hogy ezen czikkeknek jövedelméből a vámnál egy bizonyos százalékot kapunk, holott mi belőlük kevesebbet fogyasztunk, egy részleges — azt is elismerem, hogy csakis részleges, a teljestől messze álló — recompenzátiót képez az indirect adóknál való károsodásért. Tehát az indirect adóknál való károsodásért voltak a finánczvámok egy része recompenzátióul felhozva.

A mi különben ezen vámokat illeti, és különösen a petroleumvámot, mely mint recompenzátió soha, hanem, mint finánczialis szempontból egy igen fontos és lehető vám volt odaállitva, megvallom, itt azon álláspontom a következő volt, de nem recompenzátionális szempontból. Én részemről azt hittem, és azt hiszem, hogy ha az egyezség másképen nem lehet, Magyarországnak meg kell hozni azon áldozatot, melynek nagyságáról már mások beszéltek, hogy megszavazza kiválóan az osztrák ipar érdekében a textil szövetekre — s különösen, mert főkép erről van szó, a gyapjuszövetekre — a nagyobb vámtételt; de viszont Magyarországnak szüksége lévén a vámokból jövedelemre, jogositva van azt mondani: én hozok neked áldozatot ezért, de megkövetelhetem, hogyha magadért nem tennéd is meg, ámbár a te finánczialáidra is ráfér, kedvemért fogadd el a finánczvámokat, melyek természetüknél fogva legtöbbet jövedelmeznek s melyekből mi a magyar kincstár jövedelmének szaporulatát várjuk.

De nemcsak ezen, hanem minden vámtételben van connexió, ha két fél egymással szerződik, mert természetes, hogy egyikuek is, másiknak is engednie kell, másképen kiegyezés nincs; de recompenzátiót, — mint ismétlem, keresni a finánczvámokban soha sem akartunk. A recompenzátió abban fekszik, hogy a szakitás mellőztetvén, a közös vám- és kereskedelmi terület fentartatik.

T. képviselőház! Mielőtt beszédem végéhez jönnék, még egy dolgot kell érintenem. (Halljuk!)

Minden irányban, mindenfelől fölidéztetik Deák Ferencz nagy szelleme. Azt mondják: mit tett ő 1867-ben, s azt mondják, mit tenne ma. Én, uraim, részemről már egy izben nyilvánitottam, hogy nem tartom épen oly bizonyitó erővel birónak, ha egy a mai viszonyok közt, fájdalom, nézetét már elő nem adható férfiunak más viszonyok közt mondott beszédére hivatkozunk, s mert ezt tartom, azért tartózkodom én attól, hogy Deák Ferencznek beszédeire, nyilatkozataira hivatkozzam. — De hogy az önök hivatkozásai nem állanak, hogy nem alkalmazhatók a mai viszonyokra, az iránt pár szót mégis kell szólanom. (Halljuk!)

Mi volt az eset 1861-ben? Akkor Magyarországnak kilátásba helyeztetett, hogy ha törvényhozási intézkedés lehetősége nélkül előre elismeri, hogy bizonyos igen sarkalatos törvényei nem törvények; — hogy azokra nem hivatkozhatik, azokról már előzetesen lemond, akkor alkotmányosságának egy részét visszanyeri. Ekkor igen helyesen azt mondta Deák Ferencz, és azt monda utána a nemzet, hogy „inkább, mint én nemcsak azon törvényekről lemondjak, de lemondjak magáról az alkotmányos alapról is, a melyen ezredév óta a nemzet áll: türök még tovább, mert a türelem meg fogja hozni a gyümölcsöt." De mig ezt tette és ezt mondta Deák Ferencz és utána a nemzet, emlékeztetem a t. ház tagjait, hogy hányszor utasitotta vissza a tant, mely arra vezet, hogy a törvényhozás rendes utján is ne lehetne a törvényhozás rendes utján hozott törvényeket módositani. Az 1861-ki helyzetet, midőn az országnak nem volt törvényhozása, habár volt képviselő- és főrendiháza, — az 1861-ki helyzetet, midőn törvényen kivül kellett volna a nemzetnek intézkednie: a maival, midőn rendszeres törvényhozása van a nemzetnek, — összszehasonlitani egyátalában nem lehet.

És menjünk tovább. Épen a speciális kérdésre nézve, mit tett 1867-ben Deák Ferencz és utána a nemzet és mit teszünk mi? Deák Ferencz 1867-ben fentartotta a nemzet jogát arra, hogy esetleg közgazdászati ügyeit önállóan, a külön önálló vámterület utján is rendezheti; de mert az általa inaugurált politikára nézve helyesebbnek tartotta ugyancsak ő és társai és utána a nemzet: megkötötték tiz évre a vám- és kereskedelmi szövetséget. És mit teszünk mi? — Lemondunk-e a külön vámterület jogáról? Nem! Az 1867-diki XII. törvénynek ezen rendelkezését, melyre én is nagy sulyt tektetek, még csak egy ujjal, egy gondolattal sem érintjük, hanem tesszük ugyanazt, a mit akkor tettünk, hogy épségben fentartatván e jog, hogy szüksége esetében használni lehessen, igyekszünk a közös vámterületet, illetőleg a vám- és kereskedelmi szövetséget ujabb tiz évre megkötni. Ezen ténynyel szemben tehát hivatkozni Deák Ferenczre: erre, azt hiszem, ténykedése és egész politikai pályája nem jogosit föl senkit. És ha máskép is sokkal inkább nem sajnálnám, — mert én is egyetértek Simonyi Lajos képviselő társammal, hogy soha sem éreztük jobban hiányát, mint ma, — már azért is sajnálnom kell, hogy nincs itt, mert jót állok róla, ha megvolna a lehetőség, hogy itt e helyen az ő köztiszteletü alakjával felemelkednék, igen sokan kik rá hivatkoznak, ugy járnának, mint az iskolás gyermek, ki mielőtt a tanitó bejön, produkálja a tanitót, és midőn a tanitó megjelen, a pad alá buvik. (Élénk derültség a középen. Mozgás a balon.)

T. képviselőház! A t. képviselő urak, köztük Apponyi Albert gr. is beszélnek e kérdésben a szerződés prolongátiójáról, vagyis egy bizonyos provizóriumról. — Hogy hány esztendőre, vagy hány hónapra, azt a t. képviselő urak nem mondják meg, ámbár a kérdés megbirálásánál annak idejében, ha ez általuk talán proponáltatnék, — ez is bizonyos fontossággal bir. De én, t. ház, határozottan nyilvánithatom, hogy ebben az ország érdekeire nézve sem kül-, sem belpolitikai, sem közgazdászati tekintetből előnyt nem látok és épen azért nemcsak nem proponálhatnám, hanem részemről kötelességemnek azt tartom, a mi tőlem kitelik, megtenni mindent hogy ennek szüksége elő ne állhasson. És miért?

Hogy ipar és kereskedelem, forgalom és üzlet perhorrescálják a bizonytalanságot, hogy legalább bizonyos időre tudni akarják, mihez tartsák magokat, ez oly átalánosan elismert igazság, miről beszélni alig szükséges. De mi lenne ennek következése épen azon szempontból, melyet a t. képviselő urak közül többen legalább hangoztattak, azon szempontból, hogy ma a komoly európai viszonyok között a monarchia két állama ne legyen vitában egymással ezen kérdések fölött? Én tökéletesen egyetértek Apponyi képviselő urral, én is meg vagyok róla győződve, hogy ha az osztrák magyar monarchiára oly veszélyek jönnének, melyek erejének megfeszitését igényelnyék, minden e kérdések fölött, hogy ugy mondjam, torzsalkodás daczára igenis mindenik résznek népei követni fognák az őket tettre hivó, fejedelmi szózatot; de épen a külpolitikai dolgokban egyfelől nem elég, hogy ezen érzet meglegyen, hanem kell, hogy azt tudják, hogy azt lássák, hogy meg van. — (Helyeslés a középen.) Már pedig addig, mig ily kérdések fölött torzsalkodunk, mi érezhetjük lelkünkben, hogy meg van ez az érzet, de kétkedni fognak benne azok, kiknek elhatározására pedig az, hogy e tekintetben mint áll a monarchia, igen nagy, igen fontos befolyással bir. (Helyeslés a középen.)

És mi lenne továbbá ugyancsak ily szempontból? Ma az által elintézettnek a kérdést, legyen a provizórium hat hó vagy 1—2 esztendő, én mondom, nem tudom hogyan contemnáltatik, — egyetlen külhatalom sem tartaná, hanem azon külhatalmak, melyek érdekükben levőnek tartják, hogy a monarchia két állama között ne legyen meg a jólelkü elhatározott összetartás, azok igen jól tudva, hogy ez a köztünk fenforgó kérdéseknek nem egy évtizedre való megoldása, hanem egy kis ideiglenes időre való betakarása, ezen takaró alatt alkalmat keresnének és bizonyosan lelnének is, hogy az ezen takaró alatt maradt ürt bővitsék és tágitsák és utoljára az egész müködhetést lehetetlenné ne tegyék. (Helyeslés a középen.)

Én tehát ismétlem, nemhogy a magam részéről proponálhatnám, de kötelességemnek épen azt tekintem, hogy a mi csekély erőmtől függ, azzal odahassak, hogy ezen helyzet minél előbb megszünjék.

És ugyan kérdem, hát belpolitikailag mi lenne az eredmény? Megnyugodnának-e ezen provizórium alatt a kedélyek? foglalkoznának-e nyugodtan akár az ipar, akár a kereskedelem, akár foglalkozhatnék a törvényhozás nyugodtan közigazgatási, igazságügyi s más hasonló reformokkal? Azt hiszem, azt senki sem hiszi. Nem volna az egyéb, mint az ország nyugtalanitásának, a pártok — és nem mondom, hogy jogosulatlan — ide vezető izgatások számos éven való megörökitése és e nyugodt, hasznos, czélravezető munkának a törvényhozás részéről lehetetlenné tétele.

Ezen ok is oda vezet, hogy én a provizórium létrejöttét ellenezzem.

Én, t. ház, elejétől fogva abból indultam ki, amit beszédem elején jeleztem, hogy a közös vámterület hive vagyok, megkötendőnek tartom az iránt az egyezséget, hacsak az általa követelt áldozatok nem nagyobbak, mint a minő bajok bekövetkezhetnének a szakitás által.

Én azon meggyőződésben vagyok, hogy azon nehézségek, azon hátrányok, melyek ezen tariffának elfogadásából, a szövetség megkötéséből származhatnak, sokkal csekélyebbek, mint volnának különösen épen ma, a szövetség meg nem kötése és a külön vámterület felállitásának esélyei. (Egy hang a szélsőbal felől: Mik azok az esélyek?) Mik azok az esélyek? Az esélyek először is azok, hogy szemben a külön vámsorompókkal, szemben az osztrák iparra vetett vámokkal állanának a magyar terményekre vetett vámok és állana a monarchia két fele között azon elkeseredés, melyet nálunk az szülne, hogy nyers terményeinkre vámot vetnek és ott az szülne, hogy az ő terményeikre mi vámot vetünk. (Zaj a baloldalon.)

Engedelmet kérek, ez a dolog természetes lefolyása és én részemről nem kivánom a vámsorompók fölállitását szemben azon, önök által nagynak feltüntetett, de nem oly tulságos — bár elismerem, nagy — áldozatokat. De nekem meggyőződésem még az is, hogy rövid pár év alatt azok, a kik a vámsorompók fölállitását legjobban követelik, kénytelenek volnának az ország népének sértett érdekei által kényszeritve visszatérni a közös vámterületre. (Mozgás a baloldalon. Helyeslés a középen.) Ezen kisérletet, engedelmet kérek — az, a ki a haza testét azon testnek tartja, melyben ilyen kisérletet tenni szabad, tegye meg, tessék; de én szentségtelen kéznek tartanám azt, a mely ilyen szándékkal nyulna a haza testéhez, hogy csak kisérletet tegyen. (Zaj a baloldalon. Halljuk! Halljuk!) Én szerintem pedig csak kisérlet lenne, de én ezen kisérletet hazafias szempontból megtehetőnek nem tartom. (Élénk helyeslés a középen.)

T. ház! A ház bölcsesége fog határozni, legyen a határozat független minden mellék-

tekintettől, a haza javát kivéve. (Helyeslés a középen.) Én azt hiszem, hogy csak ugy, ha ilyen határozat jön létre, lehet, akár merre szavaz valaki, lelkiismereti megnyugvással teljesiteni a kötelességet.

Simonyi Lajos b. képviselő ur figyelmeztetett minket, hogy azoknak nevei, a kik rá fognak arra szavazni, megfognak a jegyző ur által örökittetni és az ország ismerni fogja azokat. Én nem tudom, a t. képviselő ur mily indokból mondta azt, de én azt hiszem, hogy valamint a ház minden tagja, rajtam elkezdve, visszautasitaná azt, hogy ha itt a szavazás megadására hatalmi befolyás által akarná valaki kényszeriteni, ugy hasonlag nem helyes azzal, hogy valakinek neve fel fog jegyeztetni és publikáltatni, mintegy fenyegetni. (Élénk helyeslés a középen.)

Én részemről, bármint üssön ki a szavazás, magamra nézve elégtételt fogok birni. Ha elfogadtatik a javaslat és elfogadtatnak társai, meg lesz lelkemben azon elégtételem, hogy bánthatnak, rágalmazhatnak, fenyegethetnek, szidhatnak; meglehet, nem nagyon hosszu, de sulyos politikai pályámon szerzett kincsemet: népszerüségemet elvehetik; (Egy hang a szélsőbalról: Már ennek ugyis vége van!) — annál jobb a képviselő urakra nézve, ha vége van — mondom, szerzett kincsemet, népszerüségemet elvehetik, de meg lesz azon elégtételem, hogy mindezek daczára teljesitettem azt, mi hazám iránti kötelességem volt, (Élénk helyeslés a középen. Ellenmondás balfelől.) — igenis kötelességemet, saját meggyőzödésem szerint — és megmentettem hazámat a különben bekövetkezhető közgazdasági krizistől. Ha nem fogadtatnak el a javaslatok, akkor is meg lesz elégtételem, de az sajnos, az fájdalmas lesz. Nem azért, hogy nem fogok itt ülni, (Mozgás balfelől.) higyjék el a képviselő urak, hogy nagy kötelességérzet kell arra, hogy valaki, ki nem kénytelen vele, oly bánásmód mellett itt maradjon. (Élénk tetszés, éljenzés és taps a középen.) Meg lesz azon általam, mondom, nem kivánt azon sajnos elégtételem, hogy igen rövid idő mulva mindaz, a mit ez irányban tettem, a javaslatok el nem fogadása folytán beálló bajok által oly fényesen igazolva lesz, hogy nem lesz senki, ki szót merjen azok ellen emelni. Ajánlom a javaslatok elfogadását. (Hosszas éljenzés és taps a középen.)

Keleti dolgok.

Andrássy gr. erélyes hangu tiltakozási jegyzékére megérkezett az orosz felelet. A muszka válasz jogosaknak vallja külügyérünk álláspontjait és kimondja, hogy a portával folytatott alkudozások azon már megállapitott vagy csak megállapitandó részei, melyek az európai érdekeket érintik, végérvényt csak európai szentesités által nyerendnek. Különben Gorcsakoff a reichstadti egyezményeket föntartani kivánja.

Az európai szentesités módozatairól azonban a muszka jegyzék bölcsen hallgat, európai congressus megtartásáról egy szót sem emlit.

Bukarestben Ignatieff személyesen és hivatalból a czár nevében inditványozta Beszarabiának a Dobrudzsával leendő fölcserélését.

Spuz, Sabljak és más 16 kisebb török erőd a montenegrói fejedelem seregének megadták magukat. A durkadsok, miriditák és dibrak — keresztény felekezetek — Nikitával kibékültek.

Komunduros görög miniszterelnök a kamarától, mind a külpolitikára, mind pedig egy esetleges actióra nézve szabadkezet kért és teljes bizalmat nyert 121 szóval 6 ellenében; 12,000 ember parancsot kapott a török határt átlépni.

Az angol parlamentben Cross a kormány nevében kijelenté, hogy Anglia czélja ugyan a béke föntartása, de minthogy az oroszok folytonosan előnyomulnak, a kormány a külön hitelt illető törvényjavaslatát föntartja.

A quildhallban a lordmayor elnöklete alatt látogatott népgyülés tartatott, a legtekintélyesebb polgárok és Anglia bankjának kormányzója is jelen voltak. Ezen gyülés a kormánynak bizalmat szavazott.

A fegyverszünet felől hivatalos adatok még hiányoznak. A fegyverszünetre és präliminariákra vonatkozó szerződés — hir szerint — tegnapelőtt aláiratott.

Ismét egy halott. . .

Debreczen, febr. 4. 1878.

Pusztulunk, veszünk.

Lételeért küzdő nemzetünknek ismét egy halottja van. A tősgyökeres magyar zene- és dalköltő

Palotásy János nincs többé!

Tegnap febr. 3-án szülővárosában Jász-Berényben agyonlőtte magát.

A modern moloch ismét egy áldozatot nyelt el.

Benne a becsületesség, szerénység, jellem, hazafiság mintaképe veszett el. S mig én legjobb barátomat vesztém: addig a magyar nép egyik legnagyobb magyar zeneköltőjét veszté.

Küzdelemteljes életét felcserélte.

E magyar Boethoven-unk müveiből az utókor müárusai talán házakat emelendnek; mig neki életében csakis a folytonos gondteljes küzdelem jutott osztályrészeül.

A mult héten, ide Debreczenbe hozzám intézett soraiból ezeket emelem ki:

„Bár én is körötökben lehetnék s dicsérhetném az Urat zengő czimbalmon . . . . de a sors én tőlem már mindent megtagadott . . . . a jó kedélyt is . . . de hagyjuk ezt a siralmas mindennapi dolgot“ . . . stb.

Ezekből is látszik a megtört sziv.

Igen . . . a lant is eltört . . . örökre!!!

Nemes lélek! te müveidben örökké élni fogsz, mig a magyar nemzet él.

Páratlan dalaid majd világszárnyakat nyernek, s hirdetni fogják nagyságodat!!!

A fővárosi magyar zene-kedvelőinek figyelmét felkérem, szerezzék meg összes müveit. E czélra Rîszner József jász-berényi nőnövelde tulajdonos barátomhoz — ki egyszersmind az elhunytnak is barátja volt — utasitom őket.

A halott most is a Jász-Nagykun-Szolnokmegye közbecsülésben álló levéltárnoka volt.

Gyula fia jogász Pesten s jeles zenész. József fia gymnasista.

Kedves neje vigasztalhatlan helyzetét, ha ugyan a részvét könnyitheti . . . ebből bőven kárpótoltatik.

Elég leend-e ennyi a megélhetésre? . . . az más kérdés.

Vajjon az elhunytnak sirját egy egyszerü sirkő jelezni fogja-e? . . .

Hiszem . . . a jelenlegi jász-berényi derék polgármester erről is gondoskodand.

Emberek! . . . ne itéljétek el minden esetben az öngyilkosokat!!

P. A.

az elhunytnak igaz barátja.

Napi hirek.

— **A nőegyleti** árvaházba annak legközelebbi választmányi ülésén néhai Tiszai Dániel szerkesztőnek egy kis árvácskája is felvétetett. A legmelegebben üdvözöljük az özvegyek és árvák felsegélése istennek kedves munkájában a derék nőegyletet, mely a mellett, hogy árvaházát példányszerüen tartja fen, s ott számos elhagyatott árva leánykából jó magyar nőket neveltet, s számos házi szegényt rendszeresen évről-évre istápol, ujabban jelentkezett szegények közt pár nap előtt ismét 180 frt osztott ki segélyképen.

— **Jutalomjáték**, Minden szépért és nemesért fönnen hevülni képes városi közönségünk még e hét folyamában azon kellemes helyzetbe jutand, hogy ugy a valódi szinmüvészet, mint Thalia egyik legavatottabb papnője iránt mélyen érzett elismerésének és rokonszenvének méltányló kifejezését fogja adhatni. Ugyanis örömmel értesitjük a közönséget, hogy szinpadunk első rendü csillagának Törökné Szakál Róza urhölgynek jutalomjátéka e hét valamelyik — még egészen meg nem állapitott — napján fog megtartatni. Ez ünnepélyes alkalomból Hugónak „A fekete ördögök“ czimü darabja kerül szinre. Azt hiszszük, söt határozottan tudjuk, hogy Törökné Szakál Róza neve elég varázshangzásu arra nézve, hogy a közönség ezen kedvenczének jutalomjátéka estéjén a ház szinig megteljék.

— **Hymen.** Fehér István honvédhadnagy a helyben állomásozó 46-ik honvédzászlóaljnál, szombaton esküdött örök hüséget Borbély Zsuzsánna kisasszonynak Nagyváradon. — Áldás frigyökre!

— **Szinigazgatók és szinészconsortiumok** figyelmébe! Debreczen város jól felszerelt szinházának az 1878/9-ik évi szinidénytől kezdve egy vagy több évre szinigazgatónak vagy szinész consortiumnak kellő biztositék mellett leendő kiadására pályázatot hirdetvén, a felszerelt ajánlatok folyó évi febr. 20-ik napjáig a polgármesteri hivatalhoz beadandók. Az erre vonatkozó hirdetés a **Szinpad** czimü szinészeti lap legközelebbi számában lát napvilágot.

— **Az iparos** ifjak egyletének báljáról szóló részletesebb tudósitásunk mai számunkból térszüke miatt kimaradt, holnapi lapunkban fogunk tehát arról szólani, — itt ezuttal csak azt jegyezzük meg, hogy az kitünően sikerült mind a látogatottság, mind a jó kedv tekintetében.

— **Az athleticai club** összes müködő tagjai felkéretnek hogy sziveskedjenek megjelenni a holnap délutáni gyakorlati órára (6—7 óra közt) a jövő évi tisztujitásra vonatkozó megállapodások és egyéb tárgyak megbeszélése végett. Egy müködő tag.

— **Értesités,** Ezennel van szerencsém értesiteni, miszerint H.-Hadház város tiszti ügyészévé megválasztatván, ügyvédi irodámat H.-Hadházon megnyitottam. Tisztelettel lévén, H.-Hadházon 1878. jan. 25. Molcsányi János, köz és váltó ügyvéd.

— **Köszönetnyilvánitás.** Nagyt. dr. Révész Imre ur a debreczeni könyvnyomdászok beteg- és utassegélyző-egylete részére 2 frtot volt szives adományozni; — ugyszinte N. N. asszonyság a debr. könyvnyomdászok önképzőegyletének könyvtára gyarapitására 50 krt oly igéret mellett adományozott, hogy azt a következő években is tenni fogja. — Mindkét rendbeli, ugy az emberbaráti szeretet, mint a szellemi előhaladás érdekében tett szives adományért fogadják az illető kegyes adakozók, a testvéregylet nevében legőszintébb köszönetünket. Az elnökség.

— **Szinházi szemle.** Szombaton febr. 2-án „Angot“ adatott szinpadunkon. Lecocqnak e kedves zénéjü operetteje még mindig meglehetős vonzerővel bir a közönségre; ez este is csinos házat csinált. Az előadás jó volt. Nyilvay Irma (Angot) Alszeghy Ilona (Lange kisasszony) Medgyesiné (Amaranthe) Szabó Bandi (Pomponet) mindanynyian kitünően játsztak és énekeltek. Különösen szépen sikerült — a második felvonásban Nyilvay és Alszeghy duette-je. Kunsági (Ange Pitou) hosszabb ideig tartó rekedtsége ugy látszik szünőfélben van; torokbajának némi nyoma ezuttal már csak hellyel-hellyel volt észlelhető. Foltényi (Larivaudiere) szerepét kifogástalanul játszta; az az élénkség, melyet játékába öntött s a korához képest valóban meglepő rugékonyság, mely a hol kellett, nem hiányzott egyetlen mozdulatából sem, kivivta neki a közönség elismerését.

— **A sorozás** folyó hó 15-én veszi kezdetét városunkban s nyolcz napon keresztül tart bezárólag 24-ikéig.

— **A farsang** nálunk bálokban nem szegény; a „Bika“ és a „Korona“ szállodák termei majd minden este a vigalom zajától hangzanak. Tegnap este a „Koronában“ a kovácsok bálja volt s a derék iparosok — mint halljuk — igen sikerült kedélyes mulatságot rendeztek.

— **A Tisza kormány megbukott**, ezzel a sensatiós hirrel kürtölte tele egy pár a „Debreczen“ szerkesztőségéhez közel álló uri ember szombaton városunkat, s maga a szerkesztőség a szombati számban ökölnyi betükkel hirdette, hogy ezen koholmánynak mennyire örvendett a szerkesztőség is, meg a hozzá hasonló jóérzelmü (?)közönség. Nekünk ahoz, hogy ily hireket kohol valaki, semmi közünk, de igenis tiltakozunk az ellen, hogy az ilyen czélzatos koholmányokkal lapunk szerkesztősége, s más tisztességes uri emberek neve egy némely vadmagyar által összeköttetésbe hozassék, a mint pedig az ezuttal is, mint tudomásunkra jutott, megtörtént. Ha már valaki a hamis szószátyárkodásban keresi üdvét és gyönyörüségét, legyen benne legalább annyi bátorság, hogy azt a maga szakállára, s ne a másokéra cselekedje.

— **A honvédtisztek** bálja Karczagon folyó hó 2-án tartatott meg a vendéglő nagytermében. A „lady patronesse“ tisztét Popovics törvényszéki elnökné vitte. A jelen volt hölgyek közül, bővebb adatok hiányában következők neveit emlithetjük meg: Balogh Ilona és Mariska Kis-Ujszállásról, Kenéz Jolán Turkeviből, Irányi Szeréna, Medgyesi Sarolta, Udovics főhadnagyné, Csanády Béláné, Hizlyné, Bedőné és Bátoriné. A bál igen elegáns és feltünően fényes volt.

— **Felhivás** „Római perjog“ czimü, mintegy 17 ivnyi sajtó alatt levő munkám megrendelésére. Ára példányonkint 2 frt, melynek bérmentes beküldése mellett a munka megjelenése után, minden megrendelőnek szintén bérmentve megküldetik. Tiz egyszerre megrendelt példányra egy tiszteletpéldányt adok. Jelen munkám főleg a jogszigorlóknak könnyen érthető, világos, nélkülözhetlen tankönyvül, s azonkivül minden joghallgatónak a római perjogról tartatni szokott speciál kollegiumokhoz alkalmas vezérfonalul fog szolgálni. Kelt Nagyváradon, 1878. február elején. Dr. Bozóky Alajos s. k. a római jog r. ny. tanára.

— **A debreczeni** ipar- és kereskedelmi bank január havi kimutatása. Bevétel: Pénzkészlet 1877. deczember 31-ről 12,661.39, kifizetett váltók után 180,175.97, kifizetett előlegek után 7820., kifizetett kötvények után 130., kifizetett kamatok után 6193.97, kamatozó betétek után 75,151.47, érczpénz eladás után 2147.30, értékpapir eladás után 207, szelvény eladás után 142.50, folyó számla után 143,698.58, jutalék után 11.25, előleg bélyeg után 11.30. Összesen: 428,350.73. Kiadás: Tiszti fizetésre 591.67, leszámitolt váltókra 210,062.09, leszámitolt előlegekre 1960., részlet sorsjegyre —.70, kamatra 165.63, kamat betétre 53,889,57, készpénz vásárlásra 923.05, értékpapiros vásárlásra 5199.62, szelvény vásárlásra 6084.74, folyó számlára 103,988.55, üzleti költségre 321.99, 1876-diki osztalékra 70., pénzkészlet február 1-re 45,093.12. — Összesen: 428,350.73. Debreczen, 1878. január 31-én.

Délutáni posta.

Pétervár, febr. 3. Hivatalosan jelentik Drinápolyból jan. 31-ről: A békeelőzményeket elfogadta a porta és a nagyherczeg, továbbá a török meghatalmazottak éppen most irták alá azokat, hasonlóképen a fegyverszünetet is. Azért miden csapat parancsot kapott, hogy az operátiókat azonnal szüntessék meg. A dunai várakat mind és Erzerumot is kiüritik a törökök.

Debreczeni szinház.

Kedden 1878. febr. 5-én

adatik

Gróf Dormándy Kálmán.

Dráma 5 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

HIRDETESEK.

Közvetitő és tudakozó intézetben

Széchenyiutcza 1812-dik szám alatt.

Eladó ingatlanok.

Kisuju. 3 lakosztályu cserepes ház 1 nyilas földével 4500 frt (42)

Nagyhatvanu. 8 lakosztályu cserepes ház földével 18,000 frt (60.)

Szt.-Annau. 3 lakosztályu cserepes ház földével 6800 frt (15.)

Nyomtatóu. egy ház nagy udvarral 2 nyilas ondódi földével 7000 frt (23).

Kismesteru. 1 lakosztályu cserepes ház 2 nagy istálló, nagy udvar vendéglőnek is alkalmas 2 nyilas földével 4000 frt (38).

Csapóujsoron 1 lakosztályu cserepes ház, jelenleg füszer kereskedés, korcsma helyiségnek is igen alkalmas 1400 ft (113)

Hét boglyás kaszálló a Fancsikán (14).

Hat boglyás kaszálló a Bánkon (30).

8 nyilas tanya az Ebesen (16).

8 nyilas tanya a Hegyesen (100).

2 nyilas ondódi föld (23).

Több ujosztásu földek (107.)

N.-Péterfiau. 936. sz. cserepes ház, — mely áll 6 szoba, 1 előszoba, 1 konyha, 3 kamara, 6 öles kőlábon álló góré, a 2-ik udvarba disznó ól, istálló, szöllő és gyümölcsfákkal beültetett kiskert, kedvező feltételek mellett (139).

Bérbeadó ingatlanok.

Péterfiau. elején egy udvari lakosztály mely áll 4 szoba, 1 konyha, 1 kamara, fás szin, pincze és padlás bérbeadó 250 frtért (26).

Egy két padlózott szobából álló csinos és egészséges pinczelakás 80 frt (26).

Széchenyiu. egy 14 szobából álló ház, egész udvar és kert, vendéglőnek is alkalmas egy vagy több évekre bérbeadó (6.)

A főpiaczon egy utczai emeleti lakosztály 5 szoba, 1 előszoba, 1 konyha és kamara (8.)

N.-Hatvanu. egy egész udvar, istállókkal, mely éven által 1200 frt jövedelmet hoz (39).

A főpiaczon 3 szobából álló emeleti utczai lakosztály (34).

9 nyilas tanya az Ebesen 3—6 évre (24)

Elvállaltatik.

Birtokok, házak, szőlők, cséplő, arató és favágó gépek, házi butorok, szóval minden ingó és ingatlanok eladása, bérbeadása, elcserélése. Elhelyeztetnek a lehető legrövidebb idő alatt mindkét nembeli egyéniségek.

Eladó ingóságok.

Egy 10 lóerejü cséplőgép (3).

Egy 8 lóerejü cséplőgép (17).

Egy gőzmalmi felszerelvény.

Egy sódaráló (11).

Egy üzleti kávédaráló (11.)

Egy Howe varrógép 20 frt (75).

300 m. öl tölgyfa (46).

100 m. öl hosszu vargafa (110).

Hegyi és kerti borok (12).

500 szekér csépelt szalma (110).

4 drb hegedü 1 36 frt, 1 150 frt, 1 16 frt, 1 6 frt (112).

Használt házi butorok és konyha eszközök (113).

Üveges és fiókos bolti állványok és áruasztalok (72).

Két tizedes mázsa 1 2½ m. m. 2 5 m. m. (72).

Egy fényezett iróasztal (17).

Több kanári madarak fekete és fenyőrigók (118).

Egy felszerelt füszer kereskedés mellékutczában (113).

Egy 7 octávás zongora (119).

5 drb Tisza-bank részvény (122).

80 drb finom páczolt sonka, egyenkint vagy kisebb-nagyobb mennyiségben (123).

Kerestetnek.

Egy okleveles gépész évi fizetésre (109).

Egy társ 400 frt készpénzzel egy 100 %-et jövedelmező üzlet kezeléséhez (85)

Egy társ 200 frt készpénzzel (222).

Ondódi földek haszonbérbe (97).

Varga- és hatvanutczai legelőföldek megvételre. (41).

Egy franczia nevelőnő, ki zongorázni is tanitson (132).

Egy körfürész (142).

Ajánlkoznak.

Egy gazdasági iskolát végzett 4½ évet gyakorlott, jó bizonyitványokkal ellátott ispán (53).

Egy jó háztól való özvegy nő mint gazdasszony vagy kulcsárné (74).

Ezeken kivül több gazdatisztek, kulcsárok, gépészek, urasági kovács és asztalosok, irnokok, nevelők, nevelőnők, társalgónők, kulcsárnők, gazdasszonyok, fő- és alpinczérek és pinczérnők stb.

☛ Ilynemü hirdetményeket felvesz és közzé tesz:

Sinay Sámuel,

irodája: Széchenyiutcza 1812. sz.

(48)

Etrich Testvérek Braunauból

Csehország.

Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy itt helyben a „Tisza“ biztositó bank épület bolti-helyiségeinek egyikében, Huszár Károly ur mellett, összes saját gyártmányainkból

raktárt rendeztünk be.

Kaphatók nálunk **végszámra Chifonok, Dowlasok, (havasi gyolcs)** fehér **Gradli, Brilliantin, Piquet,** és **szines Chirtingek** és egyéb bélés anyagok.

Miután mi saját gyárainkban készült szövet áruinkat ajánljuk, megemlitjük még, hogy velünk épen senki sem versenyezhet, mivel mi mindenkinek egy vég vételénél is gyáraink árjegyzéke szerint szolgálunk. Az árulással Klimó Aurél urat biztuk meg.

Számos látogatást reménylve tisztelettel maradtunk

ETRICH TESTVÉREK,

több gyárak tulajdonosai

Csehországban.

(7)

Császár királyilag

kizárólagosan szabadalmazott

PURITAS

haj-ifjitó-tej.

A „**Puritas**“ nem hajfesték, hanem tejnemü folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bir, hogy ősz hajakat megifjit, azaz lassankint még pedig **legkésőbb tizennégy nap alatt** ama szint visszaadja, melylyel eredetileg birt!

A „Puritas nem tartalmaz festékanyagot. A haj tetszés szerint vizzel mosathatik, lehet fehérrel átvont vánkoson aludni, és gőzfürdőket használni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a

☛ **„PURITAS“** ☚

nem fest, hanem ifjitja és pedig a leghoszabb és legdusabb női hajzatot és a férfi haját és szakállát.

Egy üveg „Puritas“ ára 2 frt. (postai szétküldésnél 20 krral több s készpénzzel vagy utánvéttel kapható: **Francz Ottónál Bécs Mariahilferstrasse 38. szám.**

Debreczenben egyedül **Göltl Nándor** ur gyógytárában kapható.

(15) 5—20

Fogorvos és szájsebész

Dr. Árkövy J.

orvos- és sebésztudor, fogászmester,

(Londonban képzett fogtömő.)

Müfogak angol mód szerint.

Lakása: Budapest, Ferencziek bazárja.

(36) 3—10

Kiadó ház.

Egy ház és udvar, mely a legjobb karban van tartva Debreczenben a főpiaczon az egyháztéren f. é. pünkösttől fogva egy vagy több évre bormérési joggal bérbeadatik. A házban van egy most kávéháznak és bormérésnek használt bolthelyiség, e mellett 4 szoba, konyha, pincze, többrendbeli kamara s az egész udvar. — Értekezhetni báránvutczán **2377-ik** sz. a. a tulajdonossal vagy a **szerkesztőségben.**

(43) 2—3

Eladó ház.

Nagyhatvanutcza elején, kismesterutczára néző 1099. sz. Valics Antalféle ház bel- és kültelkével együtt, — szabad kézből, előnyös feltételek alatt eladó. — Értekezhetni felőle csapóutcza 361. szám alatt lakó ügyvéd Nagy Ferenczczel.

(4) 1—3

Laptulajdonos **Molnár György.**

Kiadja és nyomatja **Kutasi I.** Debreczenben. 1878.